

Nationalmuseets arktiske og nordatlantiske strategi for perioden 2014-2019

Indledning

Som Danmarks kulturhistoriske hovedmuseum indtager Nationalmuseet rollen som central forsknings- og formidlingsinstitution, samarbejdspartner og rådgiver inden for det arktiske og nordatlantiske område i forhold til den danske og internationale museumsverden. For at fastholde og udbygge denne position er følgende strategi planlagt til gennemførelse i perioden 2014 til 2019.

Strategiens overordnede målsætninger:

- At sikre *kontinuitet og fortsat udvikling* inden for forskning, formidling, og indsamling – aktiviteter, der har placeret Nationalmuseet som en af de førende institutioner i international sammenhæng inden for det Nordatlantiske og arktiske område.
- At omsætte den store arktiske og nordatlantiske ekspertise til viden og oplevelser for alle, såvel i Danmark som internationalt, især med vægt på en udbygning af vidensdelingen med de arktiske og nordatlantiske samfund.
- At sikre den økonomiske og organisatoriske ramme omkring de faglige miljøer og samlinger på Nationalmuseet med henblik på at videreudvikle positionen som en af de vigtigste aktører i det arktiske og nordatlantiske område.

Strategiens delmål:

- at sikre den fortsatte udvikling af museets internationalt ansete *arktiske og nordatlantiske forskningsmiljø* gennem iværksættelse af nye forskningsprogrammer,
- at fortsætte og styrke *samarbejdet med museer og universiteter i Grønland og Nordatlanten (Vestnorden)* om nye forskningsprojekter, samlingsrelaterede aktiviteter samt forskerrekutteringsinitiativer og at inddrage internationale samarbejdspartnere,

- at forstærke *forskningsformidlingen*, der afspejler aktuelle forskningsresultater omkring Arktis og Nordatlanten på Nationalmuseet, og at implementere dialogbaseret forskningsformidling, bl.a. gennem udstillinger, film- og billedmedier og deling af viden inden for Rigsfællesskabet og i internationale sammenhænge, også med henblik på at udvikle undervisningstilbud inden for forskningsområderne,
- at bringe Nationalmuseets *viden og erfaringer* fra Grønland og Nordatlanten i spil i form af rådgivning og tilbud om museumsfaglige konsulenttydelser, bl.a. inden for felterne kulturværdiskabelse og forberedelse af større fredningssager.

Implementering af strategien

Forskning

Arkæologisk, historisk, etnologisk og etnohistorisk forskning inden for arktiske og nordatlantiske samfund udgør Nationalmuseets særlige styrkefelt på internationalt plan. De seneste år har Nationalmuseet desuden øget sin forskning inden for miljøarkæologi og materialeforskning samt bevaring af genstande og kulturminde i arktiske egne truet af klimaændringer. Forskningen har været kendetegnet af et nært samarbejde med Grønlands Nationalmuseum & Arkiv og de grønlandske lokalmuseer, hvilket fortsat vil blive opretholdt, ligesom forskningsrelationerne til Færøerne, Island og Norge vil blive fastholdt og videreudviklet. Implementeringen på forskningsområdet vil ske gennem følgende tiltag:

- Inden for den arktiske og nordatlantiske forskning iværksættes et eller flere kollektive, tværfaglige forskningsprojekter, der yder væsentlige bidrag til Nationalmuseets kommende satsningsområder.
- Nationalmuseet placerer sig som faglig og strategisk samarbejdspartner for større forskningsprogrammer og for eksisterende og kommende centerdannelser i den danske, grønlandske og udenlandske museums- og universitetsverden.
- Forskningen vil udnytte nye potentialer i studier af genstande og arkivalier i de eksisterende historiske arktiske museumssamlinger i og uden for Europa.
- Nationalmuseet vil fastholde og styrke sin internationale position ved at være vært for flere internationale workshops og større konferencer.

- Forskningsprojekternes resultater og proceedings fra workshops og konferencer søges målrettet publiceret i de højest klassificerede tidsskrifter.
- Nationalmuseet vil skabe økonomiske rammer for gennemførelse af ph.d.-projekter i sine arktiske og nordatlantiske forskningsprojekter i tæt samarbejde med universiteterne
- Nationalmuseet vil etablere samarbejde med universiteterne og tilbyde ph.d. studerende samt specialestuderende og praktikanter vejledning og deltagelse i det daglige forskningsmiljø
- Nationalmuseet vil på basis af erfaringer og internationale netværk samarbejde med universiteterne om feltskoler og arkæologiske og etnologiske feltarbejder
- I samarbejde med universiteterne i Danmark, Grønland og det øvrige nordatlantiske område vil Nationalmuseet udvikle og rådgive i forbindelse med undervisningstilbud inden for felterne: kulturværdiskabelse, nyskabende formidlingsformer, skoletjenestevirksomhed, arkæologi, historie, etnologi og bevaring.
- Indsamling af nye kildematerialer- f.eks. genstande, fotos og film og arkivalier - målrettes, så de direkte understøtter forskningsprojekterne og kan finde anvendelse i kommende særudstillinger og i de permanente udstillinger.
- De arktiske og nordatlantiske forskningsmiljøer på Nationalmuseet skal fortsat have fysiske og organisatoriske rammer, der tiltrækker internationale forskere.

Implementering af strategien

Formidling

Nationalmuseets formidling af kulturhistorien i de arktiske og nordatlantiske områder skal baseres på og afspejle aktuelle forskningsprocesser og -resultater. Vægten lægges på dialogbaseret formidling. Formålet er at formidle emner af relevans for samtiden, og som har offentlighedens bevågenhed. Ambitionen er at udforske nye potentialer for en deling af viden med Nationalmuseets publikum og befolkningerne i samlingsernes oprindelseslande. Implementeringen af strategien vil ske ved følgende tiltag:

- Generelt vil Nationalmuseet sikre, at genstandene og de tilhørende data bliver gjort tilgængelige i langt højere grad end nu for forskningen og for offentligheden, herunder at imødekomme ønsker fra de arktiske og nordatlantiske befolkninger om direkte adgang til genstandene under fagkyndig vejledning.
- Formidlingen vil gøre brug af forskellige medier, såsom udstillinger, publikationer og digitale platforme, og vil desuden udvikle nye formidlingsformer. Vandreudstillinger vil have høj prioritet.
- Et øget samarbejde om formidling skal etableres med relevante partnere i Danmark, i Vestnorden (f.eks. de fællesnordiske kulturhuse), i Grønland (f.eks. Grønlands Nationalmuseum og Arkiv) og i Canada. Forskningsformidling i internationale filmmedier indgår heri.
- Ved fornyelse af de permanente udstillinger, bl.a. med henblik på at invitere nye brugergrupper til Nationalmuseet. Formidlingen af genstandenes kulturelle kontekster skal i langt højere grad end hidtil understøttes af foto og film af såvel historisk som nutidig karakter.
- Formidlingen omkring arktiske og nordatlantiske emner til børn og unge skal styrkes i fortsat samarbejde med bl.a. Det grønlandske Skolebogsforlag og Grønlands Seminarium.
- Den offentlige tilgængelighed til genstandsdata-baserne, arkivalierne og det historiske filmmateriale skal sikres via en digital platform.

Intern organisation og opfølgning af strategien

Den arktiske og nordatlantiske strategi inddrager flere enheder på Nationalmuseet, primært *Nyere Tid og Verdens Kulturer* (Etnografisk Samling), *Middelalder, Renæssance og Numismatik* og *Oldtidens og Middelhavslandenes Arkæologi*. Vigtige partnere i den forskning, der udspringer af strategien, er enheden for *Miljøarkæologi og Materialeforskning* på afdelingen Bevaring & Naturvidenskab.

Strategien og samarbejdet på tværs af Nationalmuseet vil være forankret på afdelingen Forskning & Formidling og løbende blive fulgt op af en gruppe bestående af cheferne for *Nyere Tid og Verdens Kulturer, Middelalder, Renæssance og Numismatik* samt *Oldtidens og*

Middelhavslandenes arkæologi, og af de fastansatte forskere fra Forskning & Formidling og Bevaring & Naturvidenskab med Arktis og Nordatlanten som forskningsområder.

Nationalmuseet vil benytte sig af mulighederne for udveksling af medarbejdere mellem museer og andre relevante institutioner i Arktis og Nordatlanten

Nationalmuseets arktiske og nordatlantiske strategi synliggøres og forankres på museets intranet og på Nationalmuseets hjemmeside.